

Homilie H. Mis in de Santa Maria Maggiore – 30 april 2025

Misformulier: H. Maagd Maria van de zalige hoop
Eerste lezing: Gal. 4, 4-7 & Evangelie: Luc. 2, 16-21

... *“zoals het door de engel was genoemd
voordat het in de moederschoot werd ontvangen.”*

Alleen al deze woorden, beste medepelgrims, drukken uit dat het Kind van Maria van Godswege naar ons toe is gekomen. De apostel Paulus getuigt in de eerste lezing dat God Hem - Zijn eigen Zoon - gezonden heeft *“toen de volheid van de tijd gekomen was”*, om ons Zijn kind en daarmee *“erfgenaam”* te doen zijn.

Op basis van de Heilige Schrift hebben vanaf de eerste eeuwen van de christenheid oecumenische concilies verwoord wie Jezus Christus ten diepste is.

Hij is God en mens tegelijk.

Eén Persoon met een goddelijke en een menselijke natuur.

In Hem is de eeuwige onzichtbare God, de Schepper van hemel en aarde, die zich aan het volk Israël heeft geopenbaard, voor ons mens geworden in het Kind van Maria.

“Hij, die door haar als mens van de Heilige Geest ontvangen is ..., is niemand anders dan de eeuwige Zoon van de Vader, de tweede persoon van de heilige Drie-eenheid. De Kerk belijdt” daarom *“dat Maria werkelijk Moeder van God ... is.”* (CKK nr. 495)

“Moeder van God”, zo roepen wij Maria vooral aan in het *Weesgegroet*, zij die door Jezus aan het kruis ook aan ons is gegeven als moeder.

Hij zei immers tot de leerling die Hij liefhad: *“Zie daar je moeder”* (Joh. 19, 26-27); wij zijn die leerling, daartoe geroepen.

De meesten van ons zullen als kind het *Weesgegroet* hebben leren bidden, thuis of op school.

Voorafgaand aan deze viering is het ook gezongen, in het Latijn: het *Ave Maria*.

En dat raakt misschien een snaar in je ziel, mogelijk omdat het je herinnert aan jouw huwelijksviering in de kerk, of aan de Mariaopdracht bij de doop van je kind of die van jouzelf, of toen het gezongen is bij de uitvaart van je geliefde of een dierbare.

... *Heilige Maria, Moeder van God*, ... zo bidden of zingen wij, zo noemen wij als Kerk Maria al sinds het jaar 431, dus al bijna 1600 jaar!

In dat jaar 431 was er een concilie in Efeze, gelegen in het huidige West-Turkije. Het was een vergadering van bisschoppen en theologen van heel de christenheid. Daar is toen verklaard: Maria is de *Moeder Gods*. Letterlijk werd gezegd: zij is de *Theotokos*, de *Godbarende*.

Ja, Maria mocht in haar schoot God zelf ontvangen. Dat is niet te bevatten met ons menselijk verstand. Haar Kind is van de Heilige Geest, zonder de tussenkomst van een man. Ja, want *“voor God is niets onmogelijk”*, zegt de engel Gabriël tegen Maria (Luc. 1, 37).

Maria, een Joods meisje in haar tienerjaren, woonde in het onbeduidende Nazareth, een uithoek van het Romeinse wereldrijk, ver van de oppermachtige keizer, maar juist met haar wilde God de verlossing voor heel de mensheid laten beginnen. Die uitverkiezing door God ging boven alles en iedereen uit. Maria werd daarmee bekleed met de grootste waardigheid: zij werd een tempel van Gods aanwezigheid.

Daarom ook dat het mozaïek van de annunciatie ofwel de aankondiging van Christus' geboorte door de aartsengel Gabriël aan Maria op de triomfboog in deze kerk - het is van kort na dat concilie van Efeze in 431, u ziet het helemaal bovenin links - het zo plechtig en verheven toont: Maria als een prinses met goudbrokaat gekleed en getooid met een diadeem, een groot collier om haar hals en parels in haar oren, met een voetbank en engelen als hemelse lijfwachten.

De ontwerper van dit mozaïek zal ook geweten hebben dat Maria er zo niet heeft uitgezien in Nazareth, maar het is zo verbeeld om ons te zeggen wie deze jonge vrouw en haar Kind ten diepste zijn. En dat wordt hier getoond met alle aardse luister.

Alles wat op deze triomfboog - die gaat over het begin van Jezus' aardse leven - te zien is, beste medepelgrims, heeft ook alles met ons van doen. Immers, God is voor ons mens geworden, in het Kind van Maria.

Waar in de bovenste rij allen Joden zijn - het volk van Gods eerste en blijvende uitverkiezing, waartoe onze Heer Jezus, Maria, Jozef en Petrus en Paulus alsook de andere apostelen behoorden - in de rij eronder komen ook de heidenvolkeren in beeld ofwel de niet-Joden, in het bijzonder de Wijzen uit het Oosten, in onze beleving nogal koddig voorgesteld met hun bonte leggings en Perzische mutsen.

En helemaal onderaan zien we twaalf schapen; links zes bij de poort van Jeruzalem en rechts zes bij de poort van Bethlehem. Die schapen bij Jeruzalem staan voor de christenen die komen uit het Jodendom; in Jeruzalem stond immers de Tempel van de Joodse godsdienst. De schapen bij Bethlehem staan voor de christenen die komen uit de andere volken, de heidenen; het was immers in Bethlehem dat de eerste niet-Joden tot de aanbidding kwamen van de God van Israël in het Kind van Maria, namelijk de Wijzen uit het Oosten. Die schapen uit Jeruzalem en Bethlehem tezamen symboliseren Gods ene volk dankzij de doop, afkomstig uit alle volkeren. Juist hier in Rome zien we dat ook voortdurend om ons heen: hier komt heel de wereld samen, zaterdag nog heel uitdrukkelijk vanwege de uitvaart van paus Franciscus, en dat alles ten diepste dankzij het Kind van Maria, Gods Zoon, die alle volkeren in de doop verenigt als Gods ene volk, in geloof, hoop en liefde.

In de doop, broeders en zusters, ligt de belofte voor ons dat we eens met de Heer zullen opgaan naar het hemelse Jeruzalem. Die belofte is hier ook prachtig verbeeld en wel door de mozaïeken in de apsis, uit de 12de eeuw: de ontslapping van Maria en haar kroning door Christus, in de hemel.

Christus, onze verrezen Heer, heeft Maria op het eind van haar aardse leven met ziel en lichaam ten hemel opgenomen. Daardoor werd haar aardse leven bekroond. Zij kijkt ons tijdens haar kroning aan. Zo lijkt zij ons te zeggen:

die belofte van Jezus is er ook voor jou: dat Hij van ons is heengegaan om voor ons een plaats te bereiden, in het hemels huis van de Vader (zie: Joh. 14, 2-3).

Ja, Maria, Moeder Gods en onze hemelse Moeder, zegt ons hier:
het Kind dat ik eens vanuit de hemel mocht ontvangen in mijn schoot,
Gods Zoon, wil jou ontvangen, elke dag van je leven
en eens helemaal in de 'hemelse schoot'.

Dat is de zalige hoop die ik jou - pelgrim van hoop - wil geven,
de hoop dat mijn Zoon en onze Heer ook jouw aardse leven eens zal bekronen
omdat jij zoon of dochter bent van God, Zijn "erfgenaam",
om je te doen delen in Zijn Pasen.

Amen.